

CHỈ THỊ
CỦA BỘ CHÍNH TRỊ
về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng
đối với công tác giám định tư pháp và định giá tài sản

Công tác giám định tư pháp và định giá tài sản trong tổ tụng hình sự (viết tắt là định giá tài sản) trong thời gian qua đã có nhiều chuyển biến tích cực: Thể chế, pháp luật từng bước được hoàn thiện; hệ thống tổ chức và đội ngũ người làm giám định tư pháp, định giá tài sản, hội đồng định giá tài sản các cấp tiếp tục được củng cố, kiện toàn; công tác quản lý nhà nước được đổi mới, hiệu lực, hiệu quả hơn; chất lượng giám định tư pháp, định giá tài sản được nâng cao, góp phần giải quyết vụ án, vụ việc chính xác, kịp thời, thu hồi tài sản thất thoát cho Nhà nước, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của Nhà nước, tổ chức và cá nhân, đóng góp tích cực vào công cuộc phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực và cải cách tư pháp.

Tuy nhiên, công tác giám định tư pháp và định giá tài sản còn bộc lộ một số hạn chế, yếu kém: Một số chính sách và quy định pháp luật còn bất cập; chất lượng giám định tư pháp, định giá tài sản chưa thực sự đáp ứng được yêu cầu thực tiễn; hiện tượng trung cầu chưa trúng, chưa đúng và đùn đẩy, né tránh, chậm trễ trong hoạt động giám định tư pháp, định giá tài sản vẫn còn xảy ra; thông tin, phối hợp liên ngành còn hạn chế, chưa hiệu quả.

Để khắc phục các hạn chế, yếu kém, tạo chuyển biến mạnh mẽ đối với công tác giám định tư pháp, định giá tài sản, Bộ Chính trị yêu cầu các cấp uỷ, tổ chức đảng tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện tốt một số nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm sau đây:

1. Tăng cường nhận thức, trách nhiệm của cấp uỷ đối với công tác giám định tư pháp, định giá tài sản

Đẩy mạnh công tác quán triệt, tuyên truyền, phổ biến chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước nhằm nâng cao nhận thức của các cấp uỷ, tổ chức đảng, chính quyền và toàn xã hội về công tác giám định tư pháp và định giá tài sản với tính chất là nhiệm vụ chính trị quan trọng, gắn với kiểm soát quyền lực trong thực thi công vụ, phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực, bảo vệ công lý, kỷ cương, trật tự xã hội, góp phần xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa trong giai đoạn mới. Nâng cao trách nhiệm, phát huy vai trò lãnh đạo, chỉ đạo của cấp uỷ, tổ chức đảng và cá nhân có liên quan, nhất là trách nhiệm của người đứng đầu cơ quan, tổ chức trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo công tác trung cầu và thực hiện giám định tư pháp, định giá tài sản.

2. Đổi mới cơ chế hoạt động, nâng cao chất lượng giám định tư pháp, định giá tài sản

Thiết lập cơ chế trung cầu, yêu cầu giám định, định giá tài sản theo hướng chỉ trung cầu, yêu cầu khi thực sự cần đến ý kiến chuyên môn, tuyệt đối không lạm dụng trung cầu, yêu cầu, không dùng việc giám định, định giá để thay thế công tác điều tra, thực hiện nghĩa vụ chứng minh của cơ quan tiến hành tố tụng; nội dung trung cầu, yêu cầu giám định, định giá tài sản phải rõ ràng, cụ thể, cung cấp đầy đủ hồ sơ, thông tin, tài liệu, mẫu vật, đối tượng cần giám định; xác định rõ thời hạn giám định, định giá bảo đảm khả thi, phù hợp với tính chất, khối lượng vụ việc cụ thể. Phải có cơ chế xác định thiệt hại tối thiểu đối với trường hợp hành vi sai phạm đã rõ, không cần hoặc không thể giám định, định giá. Cơ quan tố tụng phải chủ động áp dụng các phương pháp phù hợp để xác định thiệt hại, tránh thụ động, lệ thuộc vào kết quả giám định, định giá, đặc biệt với vụ việc đơn giản, rõ ràng. Nghiên cứu, mở rộng quyền tự yêu cầu giám định để thực sự bảo đảm chủ động thu thập chứng cứ, thực hiện nghĩa vụ chứng minh của đương sự trong tố tụng dân sự, hành chính.

Chuẩn hoá quy trình tiếp nhận, thực hiện giám định tư pháp, định giá tài sản; đổi mới lĩnh vực mới phát sinh cần phát huy vai trò chủ động của tổ chức, người giám định, định giá trong việc lựa chọn phương pháp giám định tối ưu và có giải trình hợp lý. Tổ chức, người giám định, định giá phải kịp thời tiếp nhận, thực hiện giám định, định giá, tuyệt đối không né tránh, đùn đẩy, từ chối mà không có lý do chính đáng.

Thực hiện cơ chế xem xét, đánh giá, sử dụng, chú trọng tính chính xác, độc lập, khách quan của kết luận giám định tư pháp, định giá tài sản; bảo đảm việc tham gia tố tụng của tổ chức, người giám định, định giá thực chất, hiệu quả.

Đổi mới cơ chế hạch toán, thanh toán chi phí, bồi dưỡng giám định, định giá theo hướng ngân sách nhà nước cấp trực tiếp cho cơ quan, đơn vị nhà nước thực hiện giám định, định giá; cơ quan trung cầu, yêu cầu chỉ dự toán và thanh toán chi phí giám định, định giá khi trung cầu, yêu cầu tổ chức, cá nhân ngoài khu vực nhà nước. Đơn giản hoá thủ tục hành chính và bảo đảm thanh toán, chi trả đầy đủ, kịp thời chi phí, bồi dưỡng giám định, định giá; chi phí tham gia tố tụng, tham dự phiên toà của người giám định, định giá.

Thực hiện phân cấp, phân quyền trong trung cầu và thực hiện giám định, định giá, xác định rõ thẩm quyền, trách nhiệm giữa các cấp, các ngành để khắc phục tình trạng đùn đẩy, né tránh; tăng cường thông tin, phối hợp hai chiều giữa cơ quan trung cầu, yêu cầu và tổ chức, người giám định, định giá. Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số; nghiên cứu thí điểm ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI), công nghệ dữ liệu trong hoạt động giám định, định giá tài sản; xây dựng, vận hành cơ sở dữ liệu liên ngành về trung cầu, thực hiện giám định, định giá, làm cơ sở tham khảo, thông tin và đối chiếu giữa các cơ quan chức năng.

3. Kiện toàn, củng cố các tổ chức giám định tư pháp, định giá tài sản

Củng cố, kiện toàn hệ thống tổ chức giám định tư pháp công lập trong các lĩnh vực pháp y, pháp y tâm thần và kỹ thuật hình sự gắn với tinh gọn bộ máy, tinh giản biên chế, khắc phục tình trạng chùng chéo về chức năng, nhiệm vụ; ưu tiên bố trí ngân sách nhà nước cho đầu tư cơ sở vật chất, nâng cấp trang thiết bị, phương tiện kỹ thuật hiện đại, đồng bộ, có trọng tâm, trọng điểm và ứng dụng khoa học, công nghệ, chuyên đổi số cho các tổ chức giám định tư pháp công lập và tạo điều kiện cung cấp dịch vụ giám định ngoài tổ tụng đối với lĩnh vực, chuyên ngành được giao. Huy động, thu hút các tổ chức chuyên môn có năng lực trong và ngoài khu vực công tham gia hoạt động giám định tư pháp. Đẩy mạnh xã hội hoá một số lĩnh vực giám định nhằm đáp ứng tốt yêu cầu của hoạt động tố tụng, nhất là tố tụng dân sự, hành chính; khuyến khích, tạo điều kiện phát triển các tổ chức giám định tư pháp ngoài công lập với lộ trình phù hợp yêu cầu thực tế, đồng thời có biện pháp bảo đảm, kiểm soát chặt chẽ về chất lượng giám định; nghiên cứu, bổ sung chính sách miễn, giảm thuế cho tổ chức ngoài khu vực công thực hiện giám định tư pháp.

Bảo đảm nhân lực, các điều kiện cần thiết khác, đồng thời tăng cường thông tin, phối hợp liên ngành và nâng cao hiệu quả hoạt động của hội đồng định giá tài sản các cấp.

4. Tăng cường năng lực cho đội ngũ người làm công tác giám định, định giá tài sản

Hoàn thiện tiêu chuẩn chức danh, cơ chế tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng kiến thức pháp lý, nghiệp vụ chuyên môn và cơ chế bảo vệ người giám định, định giá làm việc vô tư, khách quan, công tâm, chính trực. Xây dựng đội ngũ người làm công tác giám định, định giá có bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức nghề nghiệp, tinh thông nghiệp vụ, chuyên nghiệp, kỷ luật, tinh thần liêm chính, vô tư, khách quan, đáp ứng yêu cầu thực tiễn của hoạt động tố tụng và phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực. Kiên quyết thay thế những người yếu kém, vụ lợi, suy thoái; đồng thời, thực hiện cơ chế thu hút, trọng dụng chuyên gia giỏi, nhà khoa học, cán bộ chuyên môn có năng lực trong và ngoài khu vực công.

Áp dụng chính sách hỗ trợ đặc thù, vượt trội cho người làm giám định chuyên trách và người làm giám định kiêm nhiệm hưởng lương từ ngân sách nhà nước trong một số lĩnh vực, chuyên ngành có tính chất nguy hiểm, độc hại, khó thu hút được người vào công tác; có chế độ thuê khoán tương xứng để thu hút chuyên gia giỏi, tổ chức chuyên môn có năng lực tốt ở ngoài khu vực công tham gia hoạt động giám định, định giá tài sản. Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng trong nước và nước ngoài cho người làm công tác giám định; có chính sách ưu tiên, miễn giảm học phí đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực ở lĩnh vực giám định đặc thù, còn nhiều khó khăn; đẩy mạnh hợp tác quốc tế về giám định tư pháp ở các lĩnh vực. Tôn vinh, khen thưởng các tổ chức, cá nhân có thành tích xuất sắc trong thực hiện nhiệm vụ giám định, định giá tài sản.

5. Nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước; chú trọng công tác kiểm tra, giám sát, xử lý vi phạm

Tăng cường hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, phát huy hơn nữa vai trò, trách nhiệm của cơ quan đầu mối, quản lý chung và chuyên ngành đối với công tác giám định, định giá; thực thi cơ chế thông tin kịp thời, phối hợp liên ngành hiệu quả trong công tác giám định, định giá; xây dựng cơ sở dữ liệu quốc gia về giá, kết nối đồng bộ với hệ thống dữ liệu thống kê tổ tụng, thi hành án, quản lý tài sản công.

Tăng cường công tác giám sát của Quốc hội, Hội đồng nhân dân cấp tỉnh và Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp đối với các cơ quan, đơn vị, tổ chức trong việc thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn về giám định tư pháp, định giá tài sản.

Tăng cường kiểm tra, thanh tra, giám sát công tác giám định tư pháp, định giá tài sản, xác định là nhiệm vụ trọng tâm và thường xuyên của cấp ủy, tổ chức đảng, bộ, ngành, địa phương gắn với trách nhiệm của người đứng đầu. Kịp thời phát hiện, xử lý những tồn tại, hạn chế, khó khăn, vướng mắc nhằm nâng cao hiệu quả công tác giám định tư pháp, định giá tài sản. Duy trì thường xuyên theo dõi, đôn đốc thực hiện kết luận thanh tra, kiểm tra, giám sát đối với công tác giám định tư pháp, định giá tài sản.

Xử lý nghiêm minh các hành vi chậm trễ, né tránh, đùn đẩy, thiếu trách nhiệm, không công tâm, khách quan trong giám định, định giá; việc trung cầu, yêu cầu không đúng; không thực hiện đầy đủ các nghĩa vụ, trách nhiệm trong trung cầu, đánh giá, sử dụng kết luận giám định, định giá tài sản.

6. Tổ chức thực hiện

a) Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương chỉ đạo, định hướng tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến, quán triệt nội dung Chỉ thị.

b) Các tỉnh ủy, thành ủy, ban đảng, đảng ủy trực thuộc Trung ương tổ chức nghiên cứu, quán triệt, xây dựng chương trình, kế hoạch thực hiện Chỉ thị theo phạm vi chức năng, nhiệm vụ được giao; thường xuyên lãnh đạo, chỉ đạo, kiểm tra, giám sát việc thực hiện; định kỳ hằng năm báo cáo Bộ Chính trị, Ban Bí thư về kết quả thực hiện Chỉ thị.

c) Đảng ủy Quốc hội, Đảng ủy Chính phủ tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo hoàn thiện thể chế, pháp luật về giám định tư pháp, định giá tài sản; tăng cường quản lý nhà nước, chỉ đạo thực hiện thanh tra, kiểm tra, giám sát việc thực hiện chính sách, pháp luật về giám định tư pháp, định giá tài sản.

d) Đảng ủy Công an Trung ương, Quân ủy Trung ương, Đảng ủy Viện Kiểm sát nhân dân tối cao, Đảng ủy Tòa án nhân dân tối cao tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác giám định tư pháp, định giá tài sản theo chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn được giao; phối hợp xây dựng, vận hành và khai thác cơ sở dữ liệu thống kê liên ngành về giám định, định giá trong hoạt động tổ tụng hình sự gắn với thống kê tội phạm do Viện Kiểm sát nhân dân tối cao chủ trì, thống kê giám

định tư pháp trong tổ tụng dân sự, hành chính do Toà án nhân dân tối cao chủ trì; tăng cường thông tin, phối hợp hiệu quả với các bộ, ngành quản lý giám định tư pháp, định giá tài sản.

đ) Ban Tổ chức Trung ương, Đảng uỷ Chính phủ hướng dẫn tiêu chí đánh giá mức độ hoàn thành nhiệm vụ trong tổ chức, hoạt động và quản lý giám định tư pháp, định giá tài sản gắn với chức năng, nhiệm vụ của các cấp uỷ, tổ chức đảng, các bộ, ngành, địa phương.

e) Đảng uỷ Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể Trung ương, các tổ chức chính trị - xã hội, hội quần chúng đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động cán bộ, công chức, tổ chức, cá nhân, thành viên tích cực tham gia, giám sát việc thực hiện Chỉ thị và chính sách, pháp luật về giám định tư pháp, định giá tài sản.

g) Uỷ ban Kiểm tra Trung ương, uỷ ban kiểm tra các tỉnh uỷ, thành uỷ thực hiện kiểm tra, giám sát theo thẩm quyền đối với các cấp uỷ, tổ chức đảng trong việc lãnh đạo, chỉ đạo công tác giám định tư pháp, định giá tài sản.

Uỷ ban Kiểm tra Trung ương chủ trì, phối hợp với Ban Nội chính Trung ương, Đảng uỷ Bộ Tư pháp kiểm tra, xử lý nghiêm các tổ chức đảng, đảng viên thiếu trách nhiệm, vi phạm trong lãnh đạo, chỉ đạo, thực hiện trung cầu, giám định, định giá, đánh giá, sử dụng kết luận giám định, định giá tài sản, nhất là các vụ án, vụ việc thuộc diện Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực theo dõi, chỉ đạo.

h) Ban Nội chính Trung ương chủ trì, phối hợp với Đảng uỷ Bộ Tư pháp theo dõi, đánh giá, tham mưu, hướng dẫn giải quyết vướng mắc, khó khăn trong quá trình triển khai Chỉ thị; theo dõi, tổng hợp về công tác giám định tư pháp, định giá tài sản đối với các vụ án, vụ việc do Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực theo dõi, chỉ đạo.

i) Đảng uỷ Bộ Tư pháp chủ trì, phối hợp với Ban Nội chính Trung ương, Đảng uỷ Bộ Tài chính và cơ quan liên quan đơn đốc, kiểm tra; định kỳ sơ kết, tổng kết việc thực hiện Chỉ thị, báo cáo Bộ Chính trị, Ban Bí thư.

Chỉ thị này phổ biến đến Chi bộ.

Nơi nhận:

- Các cơ quan, ban đảng Trung ương,
- Các tỉnh uỷ, thành uỷ, đảng uỷ trực thuộc Trung ương,
- Các đảng uỷ bộ, ngành, tổ chức chính trị - xã hội ở Trung ương,
- Các đồng chí Uỷ viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng,
- Lưu Văn phòng Trung ương Đảng.

